

trusler, pression eller i øvrigt føle sig under pres, som får dem til at ændre forklaring eller nægte at afgive forklaring. Som opfølgning herpå har Rigsadvokaten i september 1997 udsendt en meddelelse til politiet og anklagemyndigheden om, at der i videst muligt omfang skal anvendes såkaldt anticiperet bevisførelse, når omstændighederne taler for det.

Der henvises til Folketingstidende 1996-97, forhandlingerne, s. 2202, 7453 og 7938, tillæg A, s. 2475 og 2537, tillæg B, s. 988 og 1294, og tillæg C, s. 511.

Endvidere er der ved lov nr. 349 af 23. maj 1997 (Styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser) taget en række initiativer af betydning for vidner, som samtidig er ofre. Det drejer sig bl.a. om en udvidet adgang til at beskikke bistandsadvokat for ofre for voldsforbrydelser og seksualforbrydelser, etablering af lokale offerrådgivninger.

Der henvises til Folketingstidende 1996-97, forhandlingerne, s. 3598, 6668 og 7192, tillæg A, s. 3167 og 3196, tillæg B, s. 760 og 849, og tillæg C, s. 430.

2.5.6. I juni 1998 afgav en arbejdsgruppe under Justitsministeriet en rapport om vidnebeskyttelse. Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter for Justitsministeriet, anklagemyndigheden, politiet og politiets organisationer. Formålet med arbejdsgruppen var at overveje, om der kunne gøres mere for de personer, der føler sig utrygge ved at skulle afgive vidneforklaring.

Rapporten indeholder en beskrivelse af den dagældende ordning med hensyn til vidner, herunder af de forskellige retlige og praktiske beskyttelsesforanstaltninger, samt arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende vidnebeskyttelse.

Arbejdsgruppen gav udtryk for, at det er meget vigtigt, at myndighederne sætter fokus på den kendsgerning, at vidner i et vist omfang ikke tør stå frem af frygt for repressalier. Myndighederne bør opfatte dette som et væsentligt problem og være indstillet på at prioritere dette område og at afsætte de nødvendige ressourcer hertil. Arbejdsgruppen pegede navnlig på behovet for i den daglige indsats at vægte vidnebeskyttelsen højt.

Det var arbejdsgruppens opfattelse, at der på nogle enkelte punkter var behov for nye regler og initiativer. To af disse punkter krævede lovændringer, mens de andre kunne gennemføres administrativt.

Som opfølgning på arbejdsgruppens rapport fremsatte den daværende justitsminister i april 1999 lovforslag om bl.a. vidnebeskyttelse (L. 233). Lovforslaget indeholdt bestemmelser om adgang for retten til allerede forud for domsforhandlingen at træffe afgørelse om dørlukning, referatforbud, navneforbud, eller

om, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres, jf. nu retsplejelovens § 841. Lovforslaget blev ikke vedtaget inden folketingsårets udløb, men blev for så vidt angår vidnebeskyttelse genfremsat uændret i oktober 1999 (L. 14). Lovforslaget blev vedtaget og gennemført som lov nr. 428 af 31. maj 2000. Der henvises til Folketingstidende 1998-99, forhandlingerne s. 6166, og tillæg A, s. 5635 og 5570, samt Folketingstidende 1999-2000, forhandlingerne, s. 498, 6607, 6691 og 8202, tillæg A, s. 133 og 214, tillæg B, s. 479, 582 og 702, og tillæg C, s. 715.

Et andet forslag i arbejdsgruppens rapport blev gennemført ved lov nr. 362 af 2. juni 1999 (styrkelse af samarbejdet mellem retterne og pressen) om ændring af retsplejeloven med henblik på at fastslå, at nedlæggelse af navneforbud under en retssag bl.a. kan ske af hensyn til vidners sikkerhed, jf. retsplejelovens § 31.

Der henvises til Folketingstidende 1998-99, forhandlingerne s. 1334, 6700 og 6801, tillæg A, s. 2006 og 2056, tillæg B, s. 948, og tillæg C, s. 596.

På baggrund af arbejdsgruppens anbefalinger har Justitsministeriet endvidere igangsat en række administrative initiativer. Det gælder eksempelvis etablering af en ordning, hvorefter vidner kan få udpeget en kontaktperson hos politiet eller anklagemyndigheden, samt indretning af særskilte venterum til vidner.

Rigsadvokaten har i den forbindelse i oktober 2001 udsendt en meddelelse til politiet og anklagemyndigheden om etablering og den nærmere udformning af ordningen med kontaktpersoner, som vidner kan henvende sig til. Det fremgår heraf, at der så tidligt som muligt i sager, hvor eksempelvis vold, trusler eller anden personfarlig kriminalitet indgår, samt i sager om sædelighedsforbrydelser og narkotikakriminalitet skal udpeges en kontaktperson for vidner. Kontaktpersonen kan eksempelvis være en polititjenestemand, der deltager i efterforskningen eller en anklager, der beskæftiger sig med sagen. Ordningen skal lette kommunikationen mellem anklagemyndigheden/politiet og vidnet samt modvirke misforståelser som følge af, at flere forskellige medarbejdere taler med vidnet.

I tilknytning til arbejdsgruppens forslag om indretning af særskilte venterum til vidner har Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen i september 2000 opfordret politiet, anklagemyndigheden og domstolene til lokalt at aftale, hvordan man skal håndtere de tilfælde, hvor de bygningsmæssige rammer ikke tillader, at der i tilknytning til retslokalet indrettes særskilte venterum for vidner, der ikke bør konfronteres med tiltalte eller personer med tilknytning til den. Der er herved lagt op til, at det overvejes, om vidner i særlige sager kan få mulighed for at vente i et andet lokale, f.eks. i